

1713.

1. Beshineller, Gebhartus Christianus : De successione vidui
ex lege Halensi
2. Bodinus, Henricus : Litterarum obligatis & doctorem
erroribus vindicatis.
3. Bodinus Henricus : De jure circa violentiam corporis
alterius inferendam
- 4^a & 5^a. Boechmerus, Justus Henricus : De prioritate legatorum sacris
2 Junii 1729 & 1741
5^a = Boechmerus, Justus Henricus : De sententiis in rem judicatis.
Tam non hancumbitus. 3 Junii 1713 & 1726.
- 6^a & 7^a. Breithaupt, Jacobus Tobias : De concubinato, a Christo
et apostolis prohibito. 3 Junii 1713 & 1726
7. Hoffmannus, Fridericus : Dissertationes iniquae nec. 50 plura
leges civitatis habebat.
8. Lundenius, Joh. Petrus : Oratio solennis de emendanda
Germaniae jurisprudentia in selectis juris doctorem
in augmentatione recitata
9. Lundenius, Joannes Petrus : Henricus anceps, historia anceps
2 Junii 1713 & 1739

1713

10. Ludovig, Jr. Petrus : Noribergum, insignium imperii
viam tutelarem . . . respondet.

11. Ludovig, Jr. Petrus : Differentias juris Romani et
Germanici in Aethiopia tutela . . . respondet.

113
11. Brief an die Kaiserin Katharina, Kaiserin von
Russland
12. Brief an die Kaiserin Katharina, Kaiserin von
Russland

DISSERTATIO JURIDICA INAUGURALIS,

Fr. 9. Num. 8.

De

**JURE CIRCA VIO-
LENTIAM CORPORIS
ALTERIUS INFERENDAM,**

QVAM

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,

SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,

DN. FRIDERICO WILHELMO

PRINCIPE BORUSSIE, MARCHIONE BRAN-
DENBURGICO, RELIQUA,

IN REGIA HAC FRIDERICIANA

PRÆSIDE

DN. HENRICO BODINO,

SERENISSIMI ET POTENTISSIMI REGIS BORUSS. CON-
SIL. ECCLES. IN DUCAT. MAGDEB. PROF. JUR. ORDIN.

ET FACULT. JURID. h. t. DECANO,

PATRONO AC PROMOTORE SUO ETATEM

DEVENERANDO,

PRO LICENTIA

SUMMOS IN UTROQUE JURE HONORES

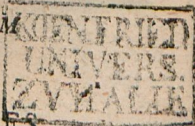
CONSEQUENDI

Ad d. Septembr. M DCC XIII. Horis ante. & pomeridianis

Placido eruditorum examini submitit

JOH. GEORGIUS RINCKLEBEN,
MARTISBURGENSIS

HALÆ MAGDEBURG. Typis Joh. Jacobi Krebsii, Acad. Typogr.

*Nobilissimis, Consultissimis
atque Prudentissimis*

D O M I N I S
CONSULIBUS
SYNDICO,
PRÆTORI,

NEC NON

CAETERIS CIVITATIS
MARTISBURGENSIS
SENATORIBUS

EXIMIIS,

*Patronis atque Promotoribus
meis debito venerationis cultu
prosequendis.*

VIRI NOBILISSIMI, CON-
SULTISSIMI ATQTE PRU-
DENTISSIMI,

*Patroni omni venerationis
cultu prosequendi.*

Si non pauca sub-
orta mihi fuerint dubita-
tiunculae, an nomen
quoddam schediasmati
huic tutelare præpone-
rem: illæ tamen quamprimum meliori-
bus cedere videbantur rationibus, nul-
lus

lus remansit scrupulus, quin partus hujus Academici Patronos, præter Vos, alios jam quærere debuerim. Nimirum quicquid in præsentî Dissertatione placidæ eruditorum disquisitioni à me oblatum, natum est in alma Fridericiana, quam literis humanioribus initiatus primum adii & in qua per trium annorum spatium subsidium Vos mihi præbuisistis literarium. Cum itaque hoc rerum statu primi in vita mea Academica Patroni mihi fueritis, ut studiorum quoque meorum primitias censuræ jam Vestræ subijciam naturalis pudor à me exigit. Benignis igitur manibus accipite scriptum, quod ideò Vobis sacrum esse volui, ut gratæ meæ devotissimæque mentis tessera non plane nulla existat. Et licet me lateat, quæ studiorum præmia me imposterum maneat: nunquam
ta-

tamen profectò tempus erit, quo indig-
no collatum fuisse beneficium hoc Ve-
strum jure conqueramini. Quod au-
tem superest ardentissimis à Deo preci-
bus efflagito, ut ipsius clementia diu
Vos salvos incolumes atque florentes
Civitati, Ecclesia, Gymnasio Vobis Ve-
strisque conservet, tueatur & augeat.
Halæ Magdeburgicæ Calend. Septembr.
A. O. R. M DCC XIII.

Nobiliss. Vestr. Nom.

cultor perpetuus

JOH. GEORG. RINCKLEBEN

DISSERTATIONIS
De
 JURE CIRCA VIOLENTIAM
 CORPORI ALTERIUS
 INFERENDAM.
 PRÆFATIO.

Is diu jamdum agitata *Rerump. o-
 rigo & fund.
 non fuit Pi-
 etas.*

est in Republ. literaria, eaque
 nec in hunc usque diem de
 terminata, quæ origo scilicet
 Rerumpubl. fit, quod funda-
 mentum. Sunt, qui propter
 religionem homines primum
 in Respublicas abiisse asserunt, quod imprimis fe-
 cerunt Jesuitæ aliique Christianæ religionis secta-
 tores. Sunt, qui temerè atque fortuito Respubl.
 fuisse ortas dixerunt, perinde ut atomi temerè con-
 fluunt, quam opinionem Epicuro adscribit *Cicero nec casus
 fortuitus*

Lib. 1. & 2. de Natura Deorum. Sunt denique qui
 mortales instinctu quodam naturæ in Respubl.

A 2

pri-

nec naturalis instinctus

nec Musica nec coli invidia.

sed mutua defensione.

In qua homines frequenter excedunt.

primùm redactos fuisset perfvadere nobis conatur, quod principium præcipuè secutus est *Cicero Lib. 1. Offic. 1. & Aristoteles L. 1. Pol. 2. & 3. Pol. 4.* Quas opiniones singulatim refutare vel aliorum adhuc nomina, qui vel Musicam vel cœli injurias fundamenti loco posuerunt, *Horatius Lib. de Arte Poëtica. Ovidius Lib. 1. de Metam.* in medium proferre animus quidem jam non est, illud tantum profireor, me illorum arripere partes qui originem atque fundamentum omnium Rerumpublicarum studium conservationis corporis ac vitæ esse statuunt. Nimirum postquam homo nudus atque inermis in hujus vitæ ærumnas ejicitur, quasi ex naufragio rebus omnibus amissis; ipseque licet sui alias sit studiosissimus vitæque propriæ maximè amans, relictâ primâ amicitia, quamprimum luci exponitur non nisi hostes atque inimicos, callidos atque stupendos invenit, alienis jam viribus & vitæ & corporis defensionem parare necessum erat, ne nos occidat, quicumque nos invenit. *vid. Diss. Dni Præf. de Jure Mundi.* Quapropter in Respublicas abierunt mortales omni alias auxilio planè destituti. Cum verò Respubl. ex diversis societatibus constans horrendum aliquod animal sit & indomitum, & proinde in defensione hac vitæ & corporis gravissimi non infrequentes in quâvis societate occurrant excessus, ita ut quorundam injustitia attentatione in corpus aliorum commissa non semper rectè coërceatur, cogitanti de materia disputationis Juridicæ thema hoc maxi-

ximoperè mihi commendabatur, id quod sequenti etiam ordine eruditorum disquisitioni subijcio. Nimirum agam in præsentì specimine
 1. de Jure Imperantium in subditos ratione corporis & vitæ. 2. Quodnam jus habeat Dominus in corpus servi, pater in corpora liberorum. 3. Quale jus comperat marito in corpus uxoris. 4. Magistratui denique in corpus subditorum tam in causis civilibus, quam 5. Criminalibus, nec non 6. de jure privatorum in alterius corpus. Ut igitur & hæc quamvis exigua in Numinis divini gloriam cedant, est quod ardentissimis suspiriis ab eò contendo.

*Dispositio
 Dissertat.*

Th. I.

ostquam autem recensuimus originem & fundamentum civitatum nec non excessus, qui in eis quoad violentiam corpori & vitæ illatam sæpius, occurrunt,

De Jure Imperantis in subditos.

de Jure Imperantis in corpus subditi jam acturis, ne vocis sono decipiamur, dispiciendum ante omnia erit quid per Imperantem intelligamus. Imperans hic est, qui summam potestatem exercere potest in subditos. Summa vocatur quia non agnoscit superiorem & consequenter, sive penes plures resideat illa, sive penes unum forma tamen gubernationis naturam potestatis non mutat. *Guilielmi van der Muelen Comm. in Grot. de Jure B. & P. L. r. c. 3. §. 8.* Huicque potestati in Regibus neque Capitulatio præjudicat, modo judicio certo in ea se non submisserint, neque fœdus etiam obstat sive æquale sit sive inæquale, imò licet alter alteri Im-

Per Imperantem intelligitur summa potestas.

perantium tributum solvat, vel subditis promittat, quod ex consilio magistratus omnia expedire velit. Omnia enim hæc summitati ipsius non derogant, sed in subditos potius deficiente superiore absolutum retinet imperium; & si quid promissum subditis, testamento tamen tantum est simile quoad effectus externos, cui clausula adjecta derogatoria, qua non obstante illud mutari potest. *l. 4. ff. de ademt. vel transf. leg. l. 6. §. 2. ff. de Jure Cod. l. 22. de leg. 3.* Non autem Reges solum sed nostri etiam Principes in Imperio potestate tali gaudent, quam plenam habent subditis suis imperandi & in libero hujus juris exercitio ita stabiliti firmitate sunt, ut à nullo unquam sub quocunque prætextu turbari possint vel debeant. *Instrum. Pac. Osnabr. Art. VIII. §. 1. conf. quoque Rivini Tr. de Jure regni.* Non desunt quidem exempla tam recentiora quam antiqua, quibus subditi alicujus status imperii pro declinanda absoluta potestate in personam ac corpus ipsorum protectoria ab Imperatore obtinuerunt quamvis satis discrepante successu. Sic enim N.N. Primarius quondam Episcopi N. minister à Domino suo aliquot malefactorum inculpatus, postquam protectorium ab Imperatore cum avocatione causæ ad tribunal Imperiale ejusque singulari legatione factam infinitionem obtinuerat, jussu prædicti Ep. N. loco resolutionis legato Imperatorio dandæ in præsentia ejus capite truncatus est. E contra dum circa inclinantem exitum præcedentis seculi Comes N.N.

*Quatenus
subditi status
Imperii, protectoria
imperialia obtinere possint.*

N.N. contra primum ipsius ministrum inquisitionem instituendam decreverat, contra quam dictus minister Protectorium Cæsareum tanta auctoritate impetrabat, ut duobus potentissimis vicinis Principibus ejus executio demandaretur, quorum unus ad declinandum commune statum Imperii præjudicium huic negotio sese immiscere recusavit, alter vero manu militari defensionem dicti ministri etiam in territorio Dni sui suscepit, donec causa inter Comitem ejusque Ministrum & subditum in Judicio Imperiali Aulico determinata esset. Unde jam dudum Camera Imperialis quondam Spirensis inter gravamina emendandæ justitiæ hanc distinctionem suppeditavit, utrum status Imperii, qui contra immediate sibi subiectum inquisitionem formare in ejusque personam aliquid decernere intendit principali auctoritate tam potens sit, ut vel per Appellationem vel per Imperiales Commissarios, singulariter exorandos, gravato omnem inculpationem partialitatis adimere possit; an vero sub imbecillioris alicujus status imperio omnia à Consilio & directione unius vel alterius ministri dependeant, qui aliam, quem sibi nociturum præsumunt facile inculpare & ne ipsos ultio feriat, ad extrema deducere possunt, contra quorum attentationes imperiali auctoritate opus sit; secus ac in potentioribus pluribus ministris unius auctoritatem non extimescentibus stipatis; quam distinctionem non rejiciendam existimo, nisi de
atro-

atrociori ac notorio crimine agatur, cujus vindicta pro tuenda pace publica domino territorii simpliciter incumbit, ita ut in capitalibus appellatio ab Imperii statu ad Imperatorem locum non inveniatur.

Th. II.

Nonverò hic sermo est de morali aptitudine
 Ejusmodi ergò summis Imperantibus, talique potestate instructis in subditorum corpora jus aliquod competit. Ex quibus fatis apparet, sermonem nobis jam non esse de morali quadam aptitudine, ut nocens ab innocenti tantum puniri possit & debeat *Hugo Grotius de J. B. §. P. L. 2. c. 20. §. 3.* illamque condemnationem auctoritatem non habere, ubi qui damnandus esset, damneret. *Id. l. c.* Nam quoniam in Statu naturali viventes omnes sibi æquales existunt, & idcirco alter in alterum talem qualem diximus potestatem non habet vel imperium; nisi vox superioris eo sumatur sensu, ut is, qui peccavit eo ipso se quovis alio inferiorem censeatur fecisse & quasi ex hominum censu detrusisse in censum bestiarum, quæ homini subjacent. Non quoque videtur per naturam ipsam determinatum, cui jure naturæ potestas hæc in alterius vitam & corpus debeat: Quin potius hoc jus communem inter homines cognitionem induxit, quæ ut alter alterum beneficio afficiat, non verò puniat, exigit. *l. 3. ff. de LL.*

Th. III.

etque de Imperunitate.
 Deinde quoque non loquimur de eo casu, an Imperans impune vim corpori alterius inferre possit.

possit: Quamvis distinctionem non improbem inter Imperantes cum illimitato & absoluto jure & illos quibus secundum præscriptam legem imperium conceditur. Nam sicuti priori casu tantum abest, ut cum *Grotio L. 1. C. 4.* subditos majestati si iniquè fecerit posse resistere statuam, ut potius spirituali præsidio hæc opus esse & conscientia Imperantis, qui judicem in his terris non habet, hoc relinquendum, cetera verò patienter ferenda & moriendum potius quam resistendum Principi, cum ab hujus forsân salute integræ Provinciæ dependeant, meliusque sit unum pro multis quam multos pro uno mori: Ità si secundum Leges actus suos Princeps dirigere debet, tunc vel super actionibus suis in certum judicem competentem consensit, aut non. Posteriori casu propter defectum judicis eventus iterum Deo unice committendus erit, priori autem sub periculo amittendi imperii abstinere debet ab omni savitia nimiaque prægravatione nec via facti adversus subditos, sed via juris regulariter procedere atque sic Imperatorem imitari juxta ejus promissionem *art. 14. cap. Joseph. conf. Du. Horn. Jurispubl. Prud. cap. 61. S. 1.*

Th. IV.

Sed potissimum de justitia nobis agendum erit circa violentiam corpori inferendam, quæ melius obtineri non potest, quam si finis pœnarum probe observetur, præprimis inter ingenuos pariter homines, hi enim quoad vitam &

Sed de Justitia circa violentiam.

B

cor-

corpus summæ potestatis arbitrio immediate tantum subjacent, ad Utilitatem Reipubl. cujus conservatio Principi cordi est. hinc Nobilis licet ratione prædii quod possidet inferiori magistratui sit subjectus, daß er Amptfähig ist in personilibus tamen, & multo magis, quæ corpus & vitam ejus concernunt, nemini quam supremo magistratui subest. Neque etiam puniendi tales sunt tantum puniendi causa *Grotius de Jure B. & P. L. 1. c. 20. §. 6.* quia vindictæ cupiditatem hoc saperet; sed ejusmodi remediis violentis Princeps quasi invitatus utatur necesse est ut Medicus medicina. Sic uti enim hic sine causa non urit non secat, nec remedia applicat, si finis obtineri non potest: ita quoque ad rebellionem non aptius inveniri potest incitamentum, quam si Princeps relicto penarum justo fine spretoque Aristotelis monito patrio more non sumit supplicia, sed crudelia excogitat *Hobbes de Cive cap. 13.* Nonnulla itaque delicta etiam ita sunt comparata, ut non semper animadversione in corpus coercenda, sed pro utilitate Reipubl. vel condonanda more Romanorum, qui sub specie honoris removere aliquem didicerant; vel quoque dissimulanda *arg. L. Un. C. Si quis Imper. mal.* Quod si autem Princeps videat, quod alio modo conservacioni suæ Reipubl. consulere nequeat, quam ejusmodi animadversione in corpus subditorum delinquentium, summa ipsius potestas merito interponenda, vultusque ipsi inmedicabile ense recidendum, ne pars sincera tra-

✻ (11) ✻

trahatur ad perniciem. Ex quibus simul constat, idem quoque juris non in suos solum sed in exterios quoque suos subditos vel salutem publicam offendentes Principi competere, non vero in illos qui extra suam Rempubl. deliquerunt, hi enim in alio territorio puniri non debent, quod delictis suis non turbaverint vel Principis summitatem læserint. Et negativa nec jure Civili nec jure Canonico fundata est *vid. Grazz ad defens. reorum Defens. 1. cap. 14. §. 1. Et 2.* & juxta hanc opinionem inclytam Facultatem hujus Academiae olim respondisse à Dno Præside relatum accepi.

Th. V.

Et hæc omnia in antiquis Romanorum judiciis capitalibus accuratissime observata sunt. Habebant in hisce causis Duumviros, non sacerdotes puto à Tarquinio institutos, neque Navales, neque Municipales, qui colonias in provincias bello partas deducebant, de quibus omnibus *conf. Rosinus Antiquit. Rom. Lib. 3. c. 24. Et 40.* sed perduellionis à Tullio Hostilio cum in finem creatos, ut perduellionem judicarent, postquam Horatius Victor Urbem ingressus sororem obviam euntem & lacrymantem unumque ex Curiatiis interfecisset *Id. Lib. VIII. c. 37.* Aderant Proconsules qui plenissimam in provincia Jurisdictionem habebant. cum omnium magistratuum urbanorum partes ad ipsos pertineant *l. 7. §. ult. l. 8. 9. pr. ff. de off. Proconsf.* Habebant Præsides, qui Jurisdictione Crimi-

*Quam probe
observarunt
Romani.*

nali meroque Imperio gaudebant. *conf. l. 1. ff. de off. Praef. l. 1. 12. C. de off. Rect. Prov. de Clariffimorum & spectabilium Criminibus solus Praefectus Pratorio cognoscebat in Urbe, in Provinciis summus Judex provincialis l. 16. C. de dign. Meier C. I. A. L. 1. ff. Tit. 9. §. 15.* Quos omnes cum reliquis magistratibus eorumque officiis prolixius hic referre jam non vacat.

Th. VI.

*Quid juris
Domino in
servorum
corpore.*

Familiam magnam excipit status herilis, cuius intuitu homines in liberos & servos dividuntur, quam distinctionem jura non tantum humana sed sacrae etiam Pandectae tam Veteris quam Novi Testamenti approbant. *1. Cor. 7. 1. Tim. 6. Eph. 6. & Petr. 2. Epist. 2. Gen. 9. 25. 26.* Quid servi fuerint & an hodie etiam adhuc habeamus in Germania prolixè jam non disputo, cum accurate satis & erudite *Ill. Dn. Thomasius hoc in Comm. Inst. Tit. de Jure Person.* servos & olim & adhuc in Germania esse non solum affirmaverit, illudque ex Hertio de hominibus propriis & Dattio de Pace publ. deduxerit, sed ad oculum quoque demonstraverit, quid Bodino neganti *1. de Rep. 6.* errandi occasionem praebuerit. vid. quoque *Dni Praef. Addition. ad Rhet. Medii. ad Inst. Diss. 4. Pos. 13. & seqq.* Non enim obstat quo nomine veniant ejusmodi homines, five enim Gasindos, five Wildfangos, five Kmetones, five Bondons, five novo Germanico vocabulo homines proprios *Seibeigene* appelles, perinde est: sufficit eos non esse ingenuos, sed vilia semper bulco-

bulcorum, custodum equorum similiarumve sustinuisse officia, ad officia Romanorum servorum nunquam comparanda. *Ill. Dn. Thomas. c. 1.* Quod si autem calculum tuum mihi adjicere adhuc dubites, velim oculos tantum paulo accuratius infixos habeas in eis Germaniæ locis, ubi ejusmodi homines proprii vitam degunt. Hoc quidem certo certius est, in aliis lenius in aliis durius tractari, sed interim tamen ab antiqua servitute qui in Ducatu Megapolitano, in Westphalia, in Silesia, in Lusatia vivunt, parum vel nihil absunt. Non ipsi solum sed & liberi in potestate Dominorum existunt, ad nutum domini servire debent, nihilque habent proprii, nisi quantum sagacitate suam defraudantes genium comparcere possunt. Et propter has rationes adductas Saxones quoque illos a dignitatibus, tribubus atque commerciis rejecerunt, cujus vestigia in vulgari literarum Nativitatis formula *Freyer Teutscher Art und niemand mit Leibeigenschaft verwandt, sondern frey/ledig und loß* superesse videmus.

Th. VII.

In hos servos Domini habebant Jus vitæ & necis. Cum enim servi ut plurimum magnam honorum partem constituerent, non secus quoque ac alia bona mobilia æstimati sunt interdum plus interdum minus 20 aureis *l. s. C. Comm. Serv. Manum.* Totus itaque Domini erat servus, & quoniam dominium rerum potissimum in eo consistit, ut quis re sua pro arbitrio utatur, in sacra quoque

Domini habent jus vitæ & necis.

que scriptura eam ob causam expressè dicitur: quod si Dominus interfecerit servum, & uno vel duobus diebus supervixerit, subiacere pœnæ non debet, eò quòd sit pecunia illius *Exod. 21. v. 21.* Sed postquam lævitia hominum tanta ceperat incrementa, quanta solet esse cum est maxima, & non solum Scythæ pro arbitrio servos visu privarent, ut fortius inflarent vulvas asinarum, dum mulgebantur: hinc enim copiosius lac extrudi credebant *Herod. l. 3.* sed moratiores etiam gentes ut Romani ob levissimas causas & pro lubitu sæpius mancipia sua ad bestias traderent, ratio status mutati apud Romanos requirebat, ut dominium hoc privatum dominio publico subiceretur, nec fas esset re suâ in præjudicium salutis publicæ amplius abuti. Introducebatur itaque lex Petronia sub Nerone, quam Adriani, Antonini, Constantini M. constitutiones sequebantur; iisque unâ cum arcanis Cleri dogmatibus in Germania receptis *Ill. Dn. Thomafius l. c.* potestas Dominorum in servos etiam apud nos non amplius illibata est, sed jus licitum nobis potius ita detractum esse videtur *l. 2. in pr. ff. de his qui sunt sui.* Quamvis ergo exinde absolutum jus vitæ & necis in homines proprios Dominis non amplius competat, sed illud ad publicas criminales leges sit restrictum, vix tamen dubitari poterit, altam patrimoniam Jurisdictionem in Germania exinde ortam esse, quare etiam non facile concedendum, ut illa ad alios quam in homines proprios, sub illo districtu habitantes exerceatur,

tur,

tur, nisi indubitata possessio plus juris tribuat. Et quamvis Constitutionibus Provincialibus contineatur, ut alii e.g. Aeditui propter delictum à judicio patrimoniali puniri possint, quod usque ad mulctam vel relegationem admittimus, tamen jus in corpus citra superioris auctoritatem in tales concedi non deberet, quod Thema peculiari tractationi hic relinquo.

Th. VIII.

Tale jus vitæ & necis habebat etiam pater in suos liberos, illudque non Jure Romano solum *l. 11. in fin. ff. de lib. & postb. & l. fin. in fin. C. de P. P.* sed & jure divino. Sic Isâac non defugit mortem, quam à Patre sibi imperari videbat. *Gen. 22.* & Jephtha privato arbitrio filiam ad mortem condemnabat, ut communem omnium fere gentium observantiam taceam: *conf. Sig. Baro in hist. Moscov. Diod. Sic. lib. 2. Joann. Hugo Lindschot in Relat. Ind. c. 26. part. 2. hist. Ind. Orient. Leo l. 4. Hist. Afric. Ælian. l. 5. c. 11. & c.* Quoniam verò hæc P. P. non in atrocitate consistit sed pietate potius *l. 5. ff. ad Leg. Pomp. de Parric.* absque justâ causâ illos hanc exercere potuisse non arbitror *l. 20. sqq. ff. ad Leg. Jul. de Adult.* tantum ut & proindè D. Adrianus patrem in Insulam deportaverit, quod in venatione filium interfecerat ob adulterium cum noverca *d. l. 5. ff. ad Leg. Pomp. de Parric.* Quod autem ob causam occiderint liberos suos Romani, exempla adfunt plurima *conf. Salust. in Catil. & Valer. 6. c. 2. Liv. l. 2. Val. l. 5. c. 8.* Ut autem sit, sicuti & alias jam privata judi-

*Pater quoad
habebat jus
vitæ & necis
in liberos.*

judicia omni jure prohibita fuerunt *l. non est singulis ff. de R. I.* & exemplum Biblicum *Deut. 21.* in præfenti magis placebat, ubi judicium in contumacem & rebellem filium senioribus tribuitur, executio verò omnibus civitatis civibus, & parentibus tantum honor relinquitur, ut eorum testimoniiis de degenere filio credatur; ita hoc jus parentibus jam ademptum esse volunt omnes *l. l. C. de Patribus qui filios distr. l. 3. C. de P. P. l. Un. C. de emend. Prop.* ipsisque nihil aliud relictum, quam quod possint filios, si quid gravius deliquerint, castigandos offerre judici dicturo ex ipsius præscripto sententiam *l. si filius C. de P. P.* quo etiam collimat JCTus in *l. Inauditum 2. ff. ad L. Corn. de sic. Inauditum filium Patri non licere occidere, cui tamen vitam dedit; utincommoda taceam, quæ exinde orta sunt, ubi permulta liberorum peccata manent impunita.*

Th. IX.

Licet autem jus vitæ & necis patri ademptum sit, permiffa tamen est ei disciplina domestica, de- cens emendatio & potestas corrigendi; ut castigare filium jure P. P. non sit prohibitum, si pietatem patri debitam non agnoscit. Imo si aliter filius ad obedientiam redigi non potest per tempus aliquod ad morum correctionem meritò includitur & privatim detinetur *Schneid. Inst. ad Tit. de P. P. n. 27.* contra *l. Un. C. de priv. Caro.* in qua privati carceres fuerunt prohibiti. Sic Abraham Patriæ potestatis autoritate Ismaëlem domo ejecit

hodie patræ
competit
disciplina
Domest.

cit. *Gen. 21.* Naturæ enim leges etiam sic præscribunt: etiam si cædat, ex ædibus ejiciat, quocumque modo puniat, fortiter tolerandum est, nec veniam filio largiuntur, ni paruerit pertuleritque. Pater enim est qui cæcidit, habetque potestatem faciendi in te quod vult, inquit Chrysostomus & Plinius in Panegyrico ait: Lex & vis naturæ semper in ditione parentum liberos esse jussit & uti inter pecudes sic inter homines potestatem & Imperium valentioribus dedit. Quamvis hos castigandi modos & disciplinam domesticam magis ad obsequium matri æque ac patri debitum *l. 6. ff. de in jus voc.* quam ad patriam potestatem referendos esse & inde etiam ad matrem & non patrem solum spectare verius sit.

Th. X.

Quamvis verò concessum ordinariè non sit in vitam filii vel servi pro lubitu constituere, interim tamen moderata correctio licita & permissa etiam adhuc hodiè mansit, si officium suum neglexerint, aut negligentes in officio fuerint; merito tamen observanda distinctio inter pœnas serviles & coërcitiones ad emendationem liberorum pertinentes. *eor. tit. C. de emend. liber.* Vis privata enim in servos concessa est usque ad virgas & lora, quod si his Dominus servum affligerit, aut custodiæ causæ in vincula conjecerit, nullum criminis metum, mortuo servo sustineat. Modo ubique non immoderate jure suo utatur; tunc enim homicidii tantum reus est, si ictu fustis

C
aut

Dominio in servos potestas adempta usque ad lora & virgas.

aut lapidis voluntate eum occiderit: vel certo telo
 usus lethale vulnus inflexerit, aliisque pœnis cor-
 pus servi dilaniaverit, ut vitam relinquere neces-
 se habeat. *vid. l. Un. C. de emend. serv.*

Th. XI.

*Jus mariti
 in corpus u-
 xoris, quod
 non reci-
 prochim.*

Exposito Domini patrisque jure in corpora ser-
 vorum & liberorum, abs re non erit de Jure mariti
 in corpus uxoris aliquid addere. Maritus quippe est
 caput familiæ, in eaque secundum Aristotelem se-
 gerit ut Regem. Uxor est caro mariti & hic est Do-
 minus uxoris *Gen. 3. 16.* Sicuti autem inter Regem
 & subditos inter dominum & servum magna est
 differentia, ita quoque talpa profecto coeciorem
 eum esse oporteret, qui inæqualem maritum in-
 ter & uxorem obligationem esse non admittit.
 Hac inæqualitate autem præsupposita sponte jam
 fluit, maritum jure naturalis Domini aliquid jus
 in corpus uxoris quidem habere, non verò uxorem
 in corpus mariti. Hinc si moderatis plagis
 maritus uxorem castigat, id quod ex potestate,
 quam in uxorem habet potest secundum *Nov. 117.
 c. 14.* hoc jus non simpliciter ita recipiendum
 est, ut & uxores maritos verberare & viris do-
 minari possint. Sed si hoc imperium hanc inju-
 riam mariti verberibus non repellerent ac re-
 frænarent, vecordes & viles atque hominis nomi-
 ne indigni & maritelli essent. *Carpezo. Pr. Crim.
 P. I. Quest. 12. n. 49.* Quamvis hæc omnia pruden-
 tiæ mariti relinquenda, qui optime secum ex-
 plorare necessum habebit, utrum uxorem verbe-
 rare

rare conducat & quomodo & quando & ob quam
causam nec ne. Ad pœnam verò agere uxorem
non posse, certum est *conf. vii. C. de emend. Propinq.*
nec propter alapas decernitur statim separatio,
Sed imprudenter tamen etiam maritos sæpius
hac in re facere & verberando uxores vilissimæ
conditionis homines sequi, quotidiana testatur ex-
perientia, quorum inconsultus fervor & malitio-
sus impetus erga imbecilles fœminas, quæ ad pa-
riendos & nutriendos liberos in dilectione ab o-
mni adversitate præcavendæ, meritis coërcitio-
nibus refrænandus, maritus tamen erga immori-
geram uxorem jure suo utens non est puniendus.

Th. XII.

Sed videtur tamen etiam uxorem jus aliquod
habere in corpus viri, ad minimum ratione debi-
biti conjugalis. Cum enim homines liberorum
procreandorum animo & voto uxores ducant, ut
ex prole diuturnitatis sibi memoriam in ævum
relinquant, *l. 220. §. 3. ff. de V. S.* Nec ad perpetu-
am virginitatem nuptiæ contrahendæ sint *gl. in l.*
plagiarii C. ad leg. Fab. de plag. Maritus quoque
debitum conjugale uxori jam denegare non pot-
est; Sin autem deneget ad illud cogendus videat-
ur *Brückner Decif. Matrim. cap. 22. n. 40.* præprimis
cum & jus divinum uxori eatenus jus in corpus
viri tribuat *1. Cor. 7. v. 3. 4.* verum dicta viri obliga-
tio magis ad Theologicam admonitionem & eccle-
siasticam censuram quam ad externam violentiam
corpori inferendam pertinet. Et quæso qualis

*Uxor non
habet jus in
corpus ma-
riti, ut cum
ad deb. conj
posse cogere.*

modus coactionis hinc obtineret? & quomodo maritus ad consummandum hoc debitum conjugale possit cogi? Non sane pœnis carceris vel operarum publicarum obstinatum compellet, potius blanditiis hoc ab uxore impetrandum exemplo Raëlis. Uxor verò, cujus maximum & præcipuum munus est concipere actueri conceptum *l. Queritur 14. §. 1. ff. de Adil. Edict. l. 2. §. 1. C. de Ind. vid. toll.* cogi potest tanquam objectum patiens ad debitum conjugale à marito, hunc verò ad faciendum cogi posse reciprocè per rerum naturam est impossibile.

Th. XIII.

*neq. cogi potest
est maritus
ad consummandum
matrimonium.*

Et quod de coactione mariti diximus quoad debitum conjugale, idem quoque asserimus de violenta matrimonii consummatione. In sponsalibus adesse obligationem faciendi: faciam te uxorem, affirmant omnes & tamen negant effectum hujus obligationis alternativæ, qui §. 7. *Inst. de V. O.* legitur, ut scilicet promissor vel adimplere promissum vel interesse præstare cogatur. Quapropter cum tales coactiones difficiles frequenter solent habere exitus *c. 17. X. de spons. conf. Müller von gezwungenem Ehen* ad consummandum matrimonium non potest cogi sponsus, potius adigendus ad præstandum omne Interesse, quod si non habeat in ære, luat in corpore, ut ita injuriæ in sponsam commissæ quantum fieri possit satisfiat. Et quæ saliter etiam esse potest, cum jam demonstratum, quod ejusmodi coactiones ad faciendum

dum per rerum naturam sint impossibiles? Neque etiam admittendum inter sponsum & sponsam intercedere obligationem conjugalem, ut vel censura ecclesiastica vel alius modus cogendi hic locum habere possint. Quæ opinio papali fundamento Sponsaliorum de præsentî superstructa, de quo vid. *Diff. Dni Præs. exhibens errores circa causas matrimoniales. It. Diff. Dni Böhmeri de incongrua præxi Distinct. spons. de Præs. Et de futuro.*

Th. XIV.

Familiis earumque partibus tanquam Reipubl. membris cum suis relatis juribusque comperentibus hucusque pertractatis, consequens est, ut de magistratibus qui omnes has regunt, moderantur & gubernant, specialius quid agamus. Sicuti autem magistratus consideratur vel in abstracto, ut potestatem illam significet de qua Paulus *Rom. 13.* inquit: omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit, non enim est potestas, nisi à Deo; vel in concreto, quando eo ipso aetum illum atque officium indigitamus, cui in præsentî hæc potestas incumbit: ita cum de summa potestate Part. I. nostræ dissertationis jam differuimus, planum est, antequam in actus magistratuum penitius inquiramus, causas prius civiles à criminibus secernamus & quod jus magistratus circa corpora subditorum in iis habeat agamus necesse est.

Th. XV.

In causis civilibus Jure Romano præ ceteris

C 3.

ris

In Jus vocatio

is statim in oculos incurrit in Jus vocatio, quæ omnium actionum instituendarum erat principium §. ult. *Inst. de pœna temere litig.* Et privatâ olim autoritate fiebat, in tantum, ut si quis passim obvius in jus vocantis vestigia sequi ipsiusque formulæ Terentianæ sive Plautinæ: In jus veni! sequere ad tribunal! in jus ambula! aures benignas præbere recusaverit, obtorto collò ex quôvis locò vineâ, balneo, theatro, solâ domô exceptâ *l. 18. §. 20. §. 21. ff. de in jus voc.* rapi potuerit. *conf. Obrecht Exerc. Jur. antiq. de Rei vind.* Sed tale jus in alterius corpus in tanta & maxime populosa Urbe, ubi difficile erat adversarium rursus invenire, & quidem contra humiles & abjectas personas tantum concessum *l. 13. ff. de in jus voc.* quique nulla bona immobilia possidebant *l. 15. ff. qui satisd. cog.* apud nos nisi in casu vagabundi applicationem non recipit, ubi tamen magis si fieri possit securitas in ipsâ re quam in persona quærenda *l. 7. §. fin. ff. de in jus voc.* Magis ergò receptum *ex l. ult. C. de in jus voc. cum siml. vid. Struv. Synl. Jur. Civ. Ex. 5. Tb. 7.* ut citationes publicâ autoritate expediantur itâ quidem, ut licet quis præsens in judicio sit, ne spatium delibèrandi ipsi adimatur, citandus sit. Nec etiam judici permissum est extra casus in jure expressos vel moribus permissos tali violentia in corpus procedere & obtorto collo ad locum judicii aliquem rapi jubere, sed si hoc fecerit, actione iniuriarum conveniri poterit *conf. B. Strykius Us. ff. Mod. b. t.* quod & in criminalibus obtinet, si res aliter expediâ, aut
fen-

sententia in absentem executioni mandari possit, nisi reus planè comparere noluerit *l. 8. C. quomodo & quando jud. sent.*

Th. XVI.

Major verò magistratuum in corpora subditorum potestas cernitur in eo, si quis jus dicenti non obtemperaverit. *tot. tit. ff. Si quis jus dic.* ubi omnibus magistratibus Jurisdictionem vel merum Imperium habentibus, qui *Brunnemanno Comment. ff. b. l.* majores dicuntur, concessum est, secundum jus potestatis suæ jurisdictionem suam contra inobedientes defendere pœnali judicio i. e. incarcerationibus, mulcta, immisionibus pro ratione circumstantiarum & prout magistratus quilibet jurisdictionem suam optimè tueri posse existimat. Quod tamen tunc demum locum habet, cum quis improbo ausu executioni sese de facto opposuerit *l. 1. §. 1. ff. Si quis jus dic. non obt.* Nec aliter etiam per rerum naturam esse potest. Cum enim forma jurisdictionis substantialis in eo præprimis posita sit, ut cuique quod suum est cum effectu tribuatur: sponte jam quoque exinde sequitur, ei cui jurisdictione data est, concessa quoque videri sine quibus eadem explicari non potest. *l. 2. ff. de Jurisd.* in tantum ut Jurisdictio propria sit magistratuum, positòque magistratu ponatur Jurisdictio, & posita Jurisdictione ponatur magistratus, parumque sit alicui jurisdictioni copiam competere sine effectu, quia aliàs esset inanis. Magistratus verò etiam in ipsa executione facienda ordinem

Si quis jus dicenti non obtemperat

De testibus
cogendis

dinem in jure præscriptum observare debet. *vid.*
Serud. Synl. Jur. Civ. Ex. 44. th. 18. nec unquam vio-
lenta corporis detentio concessa, quam si realiter
expediri nequeat. Merito tamen pœnali judicio
coërcenda est resistentium contumacia. Et hujus
quoque exemplum habemus in testibus, qui ad tes-
tificationem cogendi. *l. 3. §. ult. ff. de testibus. l. 16. 19. C.*
h. t. Nov. 90. c. 9. tot. tit. X. de test. cog. Ord. Proc. Sax.
Tit. 12. verb. durch andere crustere Doen. Interim
in causis civilibus magis est, ut sub pœna æstima-
tionis litis, quam corporis prehensione testes ad
testimonium cogantur. *tot. tit. de testibus cog. ibique*
Dd. An autem eandem quoque potestatem coërcendi
contumaciam inobedientium judices dati
habeant vel Commissarii, dubitant quidem non-
nulli, moti occasione legum in *Tit. ff. de officio ejus*
cui mand. est jurisdictio, occurrentium: sed cum ta-
men pleræque leges, quæ vulgò opponuntur tan-
tum de iis, quæ sunt meri imperii, loquantur, te-
norem Commissionis ego potius inspiciendum
esse putarem. Sicuti enim hæc est strictissimæ in-
terpretationis, ita quoque ex Rescripto eorum
Commissorialis pateat, necesse est, an potestas hæc
contumaces pœnali judicio coërcendi ipsis tribu-
ta sit nec ne. *Carpzov. Pr. Jur. tit. 2. Art. 3. n. 30.* Quod
si autem dubium sit Commissionis Rescriptum,
tutò ibis si secunda Committentis jussio expecte-
tur. *Id. c. l. n. 34.*

Th. XVII.

De ventre
inspiciendo.

Denique quoad causas civiles Jure Romano
quo-

quoque Magistratus potestatem aliquam exerce-
 re potuisse videntur in corpora foeminarum præ-
 gnantium. Cum enim hoc jure privata autori-
 tate sæpius conjuges solerent divertere, de mulie-
 ribus repudiatis usque prægnantibus non infre-
 quentes oriebantur lites factæ divortio. Si ergo
 maritus putabat, mulierem quæ divertit ex se præ-
 gnantem esse, ad Prætozem illam vocare poterat,
 ut apud hunc interrogaretur. Si emanebat mulier
 vel respondere nolebat, marito partum non agno-
 scere licebat. Sin autem intererat, ut patrem se po-
 tius optet, remediis prætoriiis cogebatur mulier ne-
 gans, ut à mulieribus non minus 5. probatæ fidei in
 domo honestissimæ foeminae posset inspici *l. i. ff. de*
insp. ventre. Si harum duæ vel omnes renuncia-
 verint prægnantem videri, tunc persuadendum
 mulieri, ut custodes admittat, *d. l.* Si persuaderi si-
 bi non patiat, cogebatur iterum à Prætoze & per-
 svasio imponebat necessitatem *vid. gloss. in d. l.* Quæ
 omnia tamen hodiè cessant, ubi privata autoritate
 divertere non licet, nisi quæ dicta sunt applicare
 velis ad uxorem autoritate Consistorii separatam
conf. Dn. Bœnigks Digesta Jur. Civ. Rom. T. 1. pag. 96. § 5. vel
 etiam ad viduam quæ propter ventrem bonorum
 possessionem impetrare intendit; ubi apprime ob-
 servandum, quod contra invitam nulla violentia in
 corpus fit concessa, in tantum, ut missis ad inspici-
 endum mulieribus ne quidem illam invitam tan-
 gere liceat, *l. i. §. 10. ff. d. ventr. insp.* Ex quo simul ap-
 paret quod obscæna verendorum inspectio, certis
 casibus ab obstetricibus facienda contra in vitam

D

in

in dictis legibus concessa haud sit: ad hanc enim non nisi in gravissimo crimine & post satis probata maxima indicia deveniri potest. *Const. Crim. art. 35.* & maritus qui non in falso deprehensam uxorem per obstetrices visitari petiit, injuriarum tenetur. *dict. l. 1. §. 8. d. v. insb.* Idem erit si jure mariti sine auctoritate Magistratus & pravia causa cognitione tale quid attentaverit. *§. 5. ibid.* Neque etiam ex impunita impotentia contra partes invitata violenta corporis inspectio locum inveniet, cum per talem calamitatem & indispositionem ad matrimonium, libertatem & jus civitatis Romanæ, quod in immunitate a vinculis & corporis coactione consistit, non amittat. *vid. Act. Apost. c. 16. v. 37. & c. 22. v. 25.* Neque etiam talis inspectio ullum effectum habere poterit: vel enim conjux impuram inhabilitatem ad coeundum fatetur vel non; sin prius, nullis remediis ad violentam cohabitationem cum parte altera quæ inhabilitatem allegat, cogi poterit; sin posterius ad convincendam partem alteram facile spontaneam inspectionem admittet, ut nulla violentia opus sit; Et sic in causis civilibus nunquam iudices tam faciles esse deberent vel ad incarcerationem vel ad violentam corporis inspectionem decernendam, sed si contravenerint injuriarum tenebuntur.

Th. XVIII.

Tantum autem adest, ut ob ullam pecuniarum interessæ violentia corpori ingenui hominis inferri possit, ut ne quidem in Criminalibus illud licitum sit, nisi capitale quid commissum dicatur. *§. D. art. 8. junct. art. 11.* in tantum ut licet accusator, se

De iure Magistrat. in corp. subd. in caus. crim.

se ipsam simili custodia obtulerit, tamen inculpatus
 incarcerationis non sit, nisi de capitali reatu iudicis
 fides facta fuerit. vid. præprimis *art. 6. dell. Conf. Ca-*
rol. v. r. f. d. arzu foll. Et quamvis in locis allegatis
 de tortura tantum agi videatur, è contra vix dubi-
 tari possit hodiernos carceres non exiguam corpo-
 ri inferre torturam, magis est, ut ratio hujus Consti-
 tutionis etiam ad incarcerationem extendatur. Et
 licet alias illa, quæ salva vita ad corporis afflictio-
 nem vel perpetuam relegationem tendunt, etiam
 capitalia dicantur, & ad altam jurisdictionem refe-
 rantur *wen die Klage am Leib und Gliedern geschieht. d. 10.*
q. 1. O. C. Carpz. Pr. Crim. qu. 102. n. 178. amo in dicta *Ord.*
Crim. art. 10. **Peinlich** etiam dicatur, ubi quis existi-
 mationis jacturam patitur, tamen contra ingenium
 non nisi de vere capitali crimine inculpatum captu-
 ra locum inveniet, eò quod civis Romanus corpore
 infringi non debeat. Quod cum tanti sit,
 tale imperium tantum exercebat jure Romano
 Regibus exactis populus, nemoque ipsius injussu
 in caput civis Romani animadvertere poterat. *l. 2.*
§. 6. ff. de O. J. in tantum ut licet successu temporis
 postea quibusdam magistratibus speciali lege hoc
 concederetur, mandari tamen, exceptis causis in
 jure permissis absentia nimirum & æquipollente,
 nequaquam potuerit. *l. 1. §. 1. ff. de off. ejus cui mand.*

Th. XIX.

Sicuti autem in statu Monarchico illud est pe-
 nes summum Principem, quod in Popularem perti-
 nebat ad populum: ita nec imperium quoque hoc
 sive Jurisdictio alta Principibus nostris deneganda
 erit.

Origo Jurisd.
crim. hered.

erit. Quo tempore hanc summam potestatem acceperint nostri Principes, & an uno eodemque momento hoc jus sibi vindicaverint vel diverso, alii jam inquirendum relinquo, sed hoc tamen scire vellem, quo jure nobiles acceperint hoc merum Imperium & quæ origo sit Jurisdictionis eorum Criminalis hereditariæ? Equidem tantum abest, ut alicui Nobili status controversiam hac in re formem vel alium beneficio possessionis privari intendam, ut potius ad defendenda eorum jura utile interdicitum Uti Possidetis, Injuriarum actionem, utile Interdictum Unde vi, Remedium Can. Redintegranda, utilem Confessoriam aliaque remedia & beneficia Juris competentia pro ratione circumstantiarum cum Lauterbachio ipsis commendem *Lauterb. Comp. Jur. Tit. 1. Lib. 2.* Si tamen dicendum est quod res est, Nobiles Jurisdictionem suam ulterius extendere quam par est existimo. Possessores prædiorum eorum, quæ Jurisdictionem hodie Patrimonialem eamq; Criminalem habent, ingenuos fuisse homines consentiunt omnes. Hi familiis suis gaudebant, nimirum servis, in quos jus vitæ & necis ab initio exercebant testante Tacito recepto etiam Christianismò. *Ill. Dn. Thomasius d. Com.* Arcanis autem Cleri cum sævitia Dominorum crescentibus, mancipia degenerabant in homines manumissos & antiquum jus vitæ & necis ad publicas criminales leges restringebatur, indeque orta jam est Jurisdictio Criminalis hereditaria, quæ in subditos tantum sive rusticos manumissos competere, ceteros verò delinquentes Principi aliive summæ Potestati relin-

lin-

linquere deberet. conf. noſtr. Diff. Th. VII. Tan-
 tum enim abeſt, ut in corpus alicujus ingenui vio-
 lentia adhiberi poſſit, ut & ſi pœna capitalis ex pu-
 blicis legibus ob gravius crimen fit irroganda, in il-
 la quantum fieri poſſit de libertate corporis con-
 ſervanda præcavendum ſit; niſi tale quid com-
 miſſum, quo delinquens omni libertate privandus
 & in ſtatum ſervilem detrudendus ac ſic vincetus
 cruciatibus corporis ſubjiciendus ſit, quod quam
 maximè in Crimine læſæ Majeſtatis locum habet.
 Inde e.g. Nobiles tanquam verè ingenui neque tor-
 turæ ſubjiciendi, utpote quod ad ſervos ſolum per-
 tinebat *101. iii. ff. de quaſt.* neque vinceti ad patibulum
 aliamve pœnam trahendi, niſi jure Romano maxi-
 mam capitis deminutionem meruerint, ſed ſi morte
 puniendi ſint, in libera corporis diſpoſitione vel
 gladio vel bombardæ fulmine ferendi haſt. *Sie ent
 weder frey und ungebunden enthauptet oder arqbebuſret
 werden.* Quo etiam pertinet, quod ſuſtigatio ſeu
 potius flagellatio in ingenuum injuſte decernatur.
*vid. Conſt. Crim. art. 104. Diſp. Dn. Praſ. de abuſu ſuſti-
 gationis &c.*

Th. XX.

Reſtat ut de Jure privato etiam nonnulla ad-
 damus, perpendendo probè, quid extra patriam
 poteſtatem ſtatumque herilem & conjugalem pri-
 vatorum alter in alterius caput animadvertere poſ-
 ſit. Nam licet jam ſuprà dictum ſit à nobis, judicia
 privata non amplius permitti, tamen deſenſio eò
 ipſo non denegatur, quâ viſ vi in continenti pro-
 pulſatur *l. 1. §. vim vi ff. de vi & vi armata. Menoch. de*

*De Jure pri-
 vato:*

*De vi pri-
 vata*

arb. Jud. Quest. Cent. 3. Cas. 277. n. 1. 599. Cum enim nihil omnium rerum, quæ gignuntur in terra, inveniatur, quod non habeat aliquam naturam adjectam, quibus se vindicat ab externis offensionibus *Carpz. Pr. Crim. qv. 28. n. 4.* & hominem homini insidiari nefas sit, sequitur quod fas sit, insidianti homini resistere, & debilitatio vulneraque illa merito excusentur, quæ defensor propriae salutis vim privatam inferenti infligit, eo usque, ut non domus tantum cuique tutissimum debeat esse refugium atque receptaculum *l. 18. ff. de in jus vocando*, sed quovis alio etiam loco & quocumque tempore defensio sit licita *Farin. qu. 125. n. 22. 23. 24. seqq.* non tamen quoad modum defensionis absque ullo personarum respectu, uti quidem multi Doctores putant *Carpz. Pr. Crim. Pars 1. d. q. n. 6.* Sice. g. si Nobilis quidam a rusticis injuriis realibus invaderetur & hic pro illarum repulsione quendam eorum gladio perfoderit vel alio modo occiderit, a pœna ordinaria immunis erit. Nobili enim gladius imperatoria autoritate concessus est, ut eo utatur ad sui defensionem. Quemadmodum igitur non contra Imperatorem, ita nec contra Imperatoris sanctos vi uti possum. Modo tamen & nobilis privilegio hoc suo non abutatur, sic enim eò esset indignus. g. si in cauponâ autor rixæ existeret aliumque gladio perforaret. Et ita quoque pronuntiatum esse memini.

De Defensione bonorum

Th XXI. Non solum autem propriam salutem sed & bona cum alterius interecone defendere licet. Eona Jureconsultis dicuntur alter hominis sanguis *gl. in l. 4. verb. vitam C. de Adv. eò, quod sicuti homo deficiente sanguine ita & deficientibus bonis vitam sustentare non possit, & proinde pecuniæ*

cunia appellatione omnia contineri recte dicit Imperator
in l. penult. §. i. C. de Const. pec. & si quis eam nobis in vitis ra-
 pere cupit, pro illius possessione vim propulsare possumus
in C. Hade. vi. modo tamen hic semper ulterius pericu-
 lum quam amissio rerum in consideratione sit. Si enim
 res tantum recuperare velim; non licet alterum occidere;
 quod nulla plane esset inter vitam hominis & bona confi-
 deratio *l. 2. ff. de statu hominum. & l. 44. pr. ff. de Edil. Ed.* Et hinc
 est quod a Struvio dissentiam *in m. de Vindicta privata*
 flatuente, quod debitori fugienti omnia quae habet pos-
 sim rapere; iudex enim hic non deficit. Detinere eum
 possum & magistratui tradere, privata autem autoritate
 nihil adimere, alias jus quod habui, amitto *l. Extat. 13. ff. quod*
minus celsa. Et ex dictis simul apparet, casus hos probe di-
 stinguendos esse, si quis bona vi rapientem eumque resi-
 stentem occidat, & si quis raptorem fugientem & in sca-
 pha forsitan jam sedentem mihi que non resistentem ex loci-
 ginquo se loquendo petat, ut animam esset. Priori casu defen-
 sio rerum in earum cum vita corporisque periculo conjun-
 cta fuit, & hinc impune occidere licuit, alterum e contrario
 a poena immunem esse non statuo, ita, ut quod de raptore
 dictum, idem quoque de fure non resistente intelligi velim
l. 9. ff. ad l. Corn. de Sicar. Sed quid de fure nocturno sentien-
 dum? Lex Mosaica dicit, si fur ante solem orientem tibi
 quid auferat, potes eum occidere; quaeritur igitur an indi-
 stincte hoc iustum sit? In lege Mosaica concedi impuni-
 tatem certum est, exinde autem jus approbati, multum
 abest ut credam. Hoc dubio caret, cum in fure ratio-
 ne nocturni temporis discerni non possit an ad furan-
 dum tantum, an vero simul ad occidendum venerit, pra-
 sumi posse contra ipsam graviolem malitiam, ita
 ut ipse interfici possit siue telo se defendat siue non *Carpp.*
Pr. Crim. quest. 32. n. 20. sed tamen notanter hic adjectum est
 vocabulum defendere. Hinc si fur minime se defendat
 eumque jam in potestate mea habeam, ut resistere amplius
 non

An vi stuprata stupratorem possit occidere.

non possit & nihilominus occideretur, injustum esset & homicidii pena puniendum.

Th. XXII. Coronidis loco silentio præterire adhuc non possum, quid juris in Duellis & an vi stuprata stupratorem occidere queat? Quod ipsum stupratam attinet, & an hæc sibi ipsi violentas manus inferre possit, hic jam non disputo, cum Rubr. Dissert. nostræ de Jure violentiæ in corpus ALTERIUS agat, nec necesse forsan etiam erit, cum Lucretiæ exemplum, prout à nostris scriptoribus refertur admodum raro accidat; sed hoc in quæstione est, an stupratorem possit ejusmodi stuprata occidere? Moralitæ negant, quod castitas sicuti ceteræ virtutes in animo consisteret, quæ vi compressa contra voluntatem suam non posset adimi & proinde stupratorum quoque non posset occidere. Cum verò ex Physicis notum, etiam in vi stuprata adesse voluntatem licet non antecedentem tamen consequentem, moralistarum non solum assertum videtur falsum, sed ex ratione etiam, quod stupratoris eventum ignoret & incertum sit, an non ipsam stupratam finito actu occideret, vi stupratam stupratorum occidere posse statuo. Quod vero Duella spectat jure civili non solum illa prohibita l. *Un. C. de gladiatoribus penitus tolli. Nov. ss. pr.* sed cum etiam Reipubl. finis exigat ut hominis vita quieta sit atque tranquilla, nullò modò illa admittenda sunt, potius Magnorum Principum horum severæ prohibitiones submissè exosculandæ, quamvis Constitutio Carolina quædam Duella admittere videatur *art. 129.*

Conclusio.

Th. XXIII. Et hæc de Jure circaviolentiam corpori alterius inferendam, licet multa adhuc de occisione adulteri & adulteræ, de membrorum mutilatione, stigmate inurendo, castratione aliisque dicenda essent, disseruisse sufficiant. Si quæ fuerint in eis, quæ non satis recte scripta, mihi refero olim emendanda, quibus tamen jam ipsa ætas, & quod mihi hoc specimen in primis referendum sit, veniam pollicetur, Deo autem Triuno sit

LAUS HONOR ET GLORIA.

Halle, Dno., 1713
A-L

ULB Halle 3
001 539 85X

56

Farbkarte #13

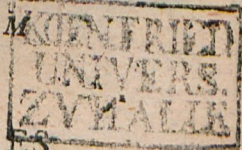
B.I.G.

DISSERTATIO JURIDICA INAUGURALIS, *Gr. 9. Min. 8.*
De 1913

JURE CIRCA VIO- LENTIAM CORPORI ALTERIUS INFERENDAM,

QVAM
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,
DN. FRIDERICO WILHELMO
PRINCIPE BORUSSÆ, MARCHIONE BRAN-
DENBURGICO, RELIQUA,
IN REGIA HAC FRIDERICIANA
PRÆSIDE

P. 49 B.
DN. HENRICO BODINO,
SERENISSIMI ET POTENTISSIMI REGIS BORUSS. CON-
SIL. ECCLES. IN DUCAT. MAGDEB. PROF. JUR. ORDIN.
ET FACULT. JURID. h. t. DECANO,
PATRONO AC PROMOTORE SUO ÆTATEM
DEVENERANDO,
PRO LICENTIA
SUMMOS IN UTROQUE JURE HONORES
CONSEQUENDI

*Ad d. Septembr. M DCC XIII. Horis ante. & pomeridianis
Placido eruditorum examini submittit*

JOH. GEORGIUS RINCKLEBEN,
MARTISBURGENSIS

HALÆ MAGDEBURG. Typis Joh. Jacobi Krebsii, Acad. Typogr.